

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1Co/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319201523
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1319201523.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a sudcov JUDr. Romana Majerského a JUDr. Ivany Štíftovej v sporovej veci žalobcov: X/ Q. V., Z.. XX.X.XXXX, A. XXXX/X, Q., X/ G. V., Z.. XX.XX.XXXX, A. XXXX/X, Q., proti žalovanému: D.. D. V., Z.. XX.X.XXXX, A. XXXX/X, Q., adresa pre doručovanie: F. XXX, I., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č.k. 44C/27/2019-9, zo dňa 12.3.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti mení tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

II. Žalovanému priznáva proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil, aby nevstupoval dočasne do trojizbového družstevného bytu v Q. na A. R. Č.. X, V. L. Q. Q. Č.. XXXX, B. XX na Y. X., B. Č.. XX a príslušných priestorov bytového domu a to až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8C/116/2013, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo zvyšku zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ sa návrhom doručeným súdu 11.3.2019 domáhali nariadenia neodkladného opatrenia na uloženie povinnosti žalovanému nevstupovať do K. L. B. V. Q. na A. R. Č.. X, V. L. Q. Q. Č.. XXXX, B. XX na Y. X., B. Č.. XX a príslušných priestorov bytového domu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo, ktoré pravidelne navštevujú žalobcovia 1/ a 2/, ktorých telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje; zákazu úplného kontaktu voči žalobcom 1/ a 2/ vo forme písomnej, telefonической, elektronickej komunikácie alebo inými prostriedkami, ktorých telesná integrita alebo duševná integrita môže takým konaním ohrozená a zákazu približovania sa k žalobcom 1/ a 2/, ktorých telesná integrita alebo duševná integrita môže byť konaním žalovaného ohrozená.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého uznesenia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie konštatoval, že neodkladné opatrenie slúži k dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov a je namieste ho použiť tam, kde existuje naliehavá potreba neodkladnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti, potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

3.1 Z rozsahu vykonaného preskúmania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a listinného dôkazu (potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Senci, Odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie PZ Senec zo dňa 8.3.2019, č. 304120) dospel súd prvej inštancie k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné iba v časti, ktorým sa žalobcovia 1/ a 2/ domáhali nariadenia neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm.e) C.s.p. V tejto súvislosti ozrejmil, že predpokladom pre nariadenie tohto neodkladného opatrenia je to, že povinná osoba je dôvodne podozrivá z násilia a úlohou neodkladného opatrenia je tak eliminovať kontakt páchatel'a s obeťou a bezprostredne reagovať na aktuálne vzniknutý stav. Násilie je možné definovať ako akýkoľvek akt alebo zanedbanie, ktoré negatívne ovplyvňuje život, fyzickú alebo psychickú integritu alebo slobodu osoby, alebo závažne poškodzuje rozvoj jej osobnosti; účelom neodkladného opatrenia je poskytnúť oprávnenému ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia, aj z dôvodu, že skutkový stav vo veci nie je náležite zistený (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.10.2012, sp. zn. 5 MCdo 10/2012).

3.2 Konštatujúc osvedčenie dôvodného podozrenia z násilia žalovaného už zo samotného potvrdenia o vykázaní zo spoločného obydlija zo dňa 8.3.2019, Č.. XXXXXX, súd prvej inštancie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uložením povinnosti žalovanému dočasne nevstupovať do predmetného bytu a bytového domu a minimalizovať tak jeho kontakt so žalobcami 1/ a 2/ v domácom prostredí, podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. e), § 326 ods. 1, § 328 ods. 2, § 329 ods. 2, § 330 ods. 1, § 331 ods. 1, § 332 ods. 1, ods.2 C.s.p. vyhovel a v súlade s § 330 ods. 1 C.s.p. rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej, t.j. do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8C/116/2013 o rozdelenie spoločného užívania bytu.

3.3 Súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia úplného zákazu kontaktu žalovaného so žalobcami 1/ a 2/ vo forme písomnej, telefonickej, elektronickej komunikácie alebo inými prostriedkami a približovania sa k žalobcom, zamietol, nakoľko nepredložili žiadne dôkazy o správaní žalovaného pokiaľ ide o ich kontaktovanie v zamestnaní, písomne a elektronicke, z ktorých by mal preukázanú naliehavú potrebu dočasnej úpravy medzi stranami, keď súčasne zdôraznil, že nejde o dôkazy, ktoré by žalobcovia objektívne predložiť nemohli a preto nemal ani povinnosť nahrádzať ich procesnú povinnosť dôkazne preukázať nárok žiadaním bližšie nešpecifikovaných listín od polície, čím by aj porušil zásadu rovnosti strán vyjadrenú v Článku 6 Základných princípov C.s.p.

4. Proti uzneseniu vo vyhovujúcej časti podal žalovaný odvolanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola skutočnosť, že sa nestotožnil s tvrdeniami žalobcov uvedenými v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, že ich verbálne napádal a neprimerane obťažoval, nakoľko ich kontaktoval výlučne z dôvodu, aby mu umožnili vstup do bytu, ktorý mu bol ako členovi družstva pridelený a žalobca 2/ na ňom vymenil vstupný zámok, pričom z bytu odniesol takmer všetko zariadenie. Konanie žalobcu 2/ zapríčinilo, že na dvere bytu najskôr klopal a potom razantnejšie búchal, nakoľko nebola žiadna odozva, tak bytový dom opustil a so známym, ktorého stretol, si sadol do malého podniku a vypil dva vínné striky. Žalobcovia 1/ a 2/ šli na políciu, kam prišiel so sťažnosťou aj on, avšak namiesto toho, aby riešili jeho sťažnosť, že mu je bránené pri vstupe do bytu, tak ho ako podozrivého z nebezpečného vyhrážania zadržali na 24 hodín.

5. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“), preskúmal uznesenie v napadnutej vyhovujúcej časti, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné; rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.).

6. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 325 ods. 2 písm. e) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násilia.

9. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené, pokiaľ nemožno tento účel dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa tak vyžaduje hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako i dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavu z ohrozenia exekúcie. So zreteľom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení navrhovateľa, a je potrebné tieto tvrdenia spoľahlivo osvedčiť, a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti, keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

12. Pred nariadením neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) C.s.p. postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie z násilia, ktoré znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje iba najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce) a postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná, nakoľko nariadenie neodkladného opatrenia je okamžitým a účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky násilia a v jeho prospech svedčí najmä to, že v dôsledku jeho uplatnenia - zákazu vstupovania násilnej osoby - sa ohrozenej osobe poskytuje pomerne rýchla ochrana, vďaka ktorej nemusí ďalej zotrvať v spoločnom obydľí s násilnou osobou, ani nemusí opúšťať svoje obydlie, ak sa chce chrániť pred opätovnými útokmi násilnej osoby; nemusí žiť v strachu a obavách o svoj život a zdravie, a ani sa nemusí zaťažovať hľadaním náhradného bývania.

13. V tejto súvislosti možno uviesť, že hoci definície násilia sú rozdielne, spájajú ich aj spoločné črty, keď násilím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku; násilím však nie je konflikt, nakoľko v konflikte sa stretnú rovnocenné strany, kým násilie je, keď jedna strana zneužije prevahu moci; násilím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násilie ani nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násilie môžu mať rovnako silné následky. Psychické násilie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka, nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násilia a zvlášť je účinné, ak sa spája s fyzickým násilím. V súvislosti s domácim násilím je mimoriadne dôležité aspoň v štádiu vyšetrovania trestnej činnosti násilníka, minimalizovať jeho kontakt s obeťou, ku ktorému spravidla dochádza v domácom prostredí obeť. Práve uvedené skutočnosti boli dôvodom vytvorenia osobitného typu neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) C.s.p. ktorým je možné strane uložiť, aby nevstupovala dočasne do bytu alebo domu, v ktorom býva osoba blízka alebo osoba, ktorá je v jeho starostlivosti alebo vo výchove, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násilia. Pri tomto druhu neodkladného opatrenia nie je rozhodujúce, aký vzťah má podozrivý z násilia k tomuto bytu/domu; dôležité je, že v ňom má bývať obeť, ktorú je potrebné chrániť dočasnou úpravou pomerov, keď právo nebyť vystavovaný domácemu násiliu alebo jeho bezprostrednej hrozbe je základným ľudským právom, pričom samotná Ústava SR, ako i jednotlivé právne normy zaručujú právo na nedotknuteľnosť súkromného života osoby, čím je ponímané aj právo na pokojný rodinný život.

14. Súd prvej inštancie záver o osvedčení bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami založil na konštatovaní, že dôvodné podozrenie z násilia žalovaného voči žalobcom 1/ a 2/ je osvedčené z potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Senci, Odbor poriadkovej polície, Obvodné

oddelenie PZ Senec zo dňa 8.3.2019, Č.. XXXXXX o vykázaní žalovaného zo spoločného obydliá; podľa názoru odvolacieho súdu však súd prvej inštancie dôsledne nezisťoval splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia z hľadiska potreby osvedčenia rozhodujúcich skutočností tvrdených žalobcami 1/ a 2/ pre záver o nevyhnutnosti naliehavej potreby úpravy vzťahov medzi stranami.

15. Neodkladné opatrenie je totiž možné nariadiť iba v prípadoch, keď je osvedčené násilie, ktoré musí mať dlhotrvajúci charakter. Z obsahu spisu nemožno vyvodiť, že by správanie žalovaného voči žalobcom 1/ a 2/ nadobúdalo intenzitu fyzického a psychického násilia, pre ktoré by bolo ďalšie ich spolužitie v byte neznesiteľným a neudržateľným z hľadiska možného ohrozenia ich telesného a duševného zdravia. Vykázanie zo spoločného obydliá podľa § 27a zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore, je iba dočasným (10 dňovým) prostriedkom ochrany pred osobou, u ktorej možno na základe zistených skutočností očakávať útok na život, zdravie, slobodu alebo zvlášť závažný útok na ľudskú dôstojnosť ohrozenej osoby, najmä vzhľadom na predchádzajúce takéto útoky; ohrozený subjekt má týmto aktívnym zásahom policajného orgánu vytvorený priestor k tomu, aby sa prípadne ďalšej právnej ochrany domáhal návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia podľa Civilného sporového poriadku, o čom musí byť poučený (§ 27a ods. 7 citovaného zákona). Opodstatnenosť nevyhnutnosti následnej právnej ochrany ohrozeného subjektu nariadením neodkladného opatrenia spočíva v tom, že preventívny zásah pri vykázaní zo spoločného obydliá neumožňuje policajnému orgánu v danom mieste a čase zisťovať všetky relevantné okolnosti odôvodňujúce dlhodobejší zásah do práv vykázanej osoby. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa Civilného sporového poriadku však už vyžaduje, aby ohrozené subjekty domáhajúce sa súdnej ochrany predložili súdu (iné, ďalšie) dôkazy osvedčujúce pravdepodobnosť násilného konania žalovaného; iba potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydliá podľa § 27a zákona č. 171/1993 Z.z. takým dôkazom nie je.

16. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie tak dospel k záveru, že z hľadiska nevyhnutnej ochrany žalobcov 1/ a 2/, ako možných obetí násilia, nebola z ich strany osvedčená dôvodnosť bezodkladnej úpravy vzťahov medzi stranami takými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré by nasvedčovali tomu, že zo strany žalovaného dochádza k násiliu.

17. Odvolací súd preto po vecnom a právnom zhodnotení všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ neosvedčili splnenie zákonných predpokladov pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia a uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

18. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému priznal proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania, nakoľko žalovaný mal vo veci plný úspech.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods.1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).